

Munchenas Penktadienis, 1946.VIII.23 d. /III metai/ Nr.195/232/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Trečiadienį Bevinas pirmą kartą dalyvavo Taikos Kongreso posėdyje ir jam pirmininkavo. Kongreso dalyviai, posėdyje pasirodžiusi Beving, labai nuoširdžiai pasveikino. Ši kartą kalbėjo naujai pakviestųjų valstybių atstovai. Albanijos atstovas pareiškė, kad Albanijai turinti būti suteikta teisė drauge su kitomis tautomis dalyvauti Taikos Kongrese ir pasirašyti taikos sutartį su Italija.

Antradienį keturių komisija svarstė laisvo Fiumės uosto įsteigimą. Ketvirtadienį prieš piet tęsėsi Albanijos, Egipto, Kubos ir Meksikos atstovų kalbos. Irano delegacija dar neatvyko. Todėl jos pareiškimas bus išklaustas vėliau. Brazilijos atstovas pasisakė už lengvesnes taikos sąlygas Italijai, o Egiptas iš Italijos pareikalavo atlyginti karo nuostolius. Bendrai Taikos Kongresui jau yra suteikta 250 papildomų pataisų, liečiančių taikos sutarčių projektus. Šias pastabas T.Kongresas turės svarstyti ištisas savaites.

Austrijos delegatas kreipėsi į Taikos Kongresą, pareiškdamas, kad Austrija daug skriaudų patyrusi Hitlerio siuntėjimo metais. Austrija buvusi pirmoji, kuri kovojusi su naciais. Už tai daug austrų prarado savo gyvybę. Anuo metu, kai, pasaulis nieko negalėjo padėti, Hitleris militariskai pavergė Austriją. Pietų Tirolis ir iki šiol palikęs austriškas. Austrija, kaip mažas kraštas, norinti taikos ir ramybės.

JAV Ultimatumas Jugoslavijai

Vašingtonas. JAV ir Jugoslavijos santykiai per paskutines 24 valandas labai smarkiai paastrėjo, kai buvo gauta paskutinė jugoslavų nota. Šia nota JAV laiko nepatenkinama. Ji sukėlusi aštrų pasipiktinimą visoje Amerikoje, nes kruviną jugoslavų žygią prieš

JAV keleivinius lėktuvus niekuo nėra pateisinami. Po daugelio telefoninių pasikalbėjimų su Byrnesu Paryžiuje ir jugoslavų atstovu Vašingtone JAV vyriausybė įtaikė Jugoslavijai ultimatyvinę notą, kuria reikalaujama per 48 valandas paleisti pašautų amerikiečių lėktuvų igulas ir leisti amerikiečių įstaigoms tuojau susisiekti su likusiais gyvais lakūnais. Jei per nustatytą laiką amerikiečių reikalavimas nebus išpildytas, JAV vyriausybė tuojau pareikalaus susaukti Saugumo Tarybą ir griebtis skubių priemonių. Be to, notoje atmetami jugoslavų priekaištai, liečiant amerikiečių lėktuvų skraidymus viršum Jugoslavijos. Paskutiniai du amerikiečių keleiviniai lėktuvai, kuriuos pašovė jugoslavų naikintuvai, buvę neginkluoti ir visiškai negalėję pžeisti Jugoslavijos suvereniteto. Be to, vienas tų lėktuvų jau buvęs apšaudytas viršum Austrijos, ties Klagenfurtu. Visa Amerikos spauda pirmose vietose skelbia JAV notą ir nepaprastai aštriai puola jugoslavų kruvinus žygius prieš amerikiečių lakūnus. Bendras pasipiktinimas toks yra didelis, kad nustelbia visa kita.

Trumanas painformuctas apie įvykius

JAV pasiuntinys Jugoslavijai Pattersonas ir karo atašė pulk. Partridge rytoj skris į Bledą tartis su maršalu Titu dėl amerikiečių pašautų transportinių lėktuvų Jugoslavijos teritorijoje. Nėra žinoma, ar jie aplankys vietovę, kur lėktuvai buvo pašauti.

Byrnes vakar Trumanui padarė išsamų pranešimą telefonu apie padėtį Jugoslavijoje. Prezidento sekretorius pranešė, kad šiuo metu nebus duota jokių komunikatų. Jugoslavų pasiuntinybės spaudos šefas Stern per vieną pasikalbėjimą pareiškė: „Mes taip aliarmuojan-

čiai nežiūrime į tucs nesusipratimus, kaip kad kai kurie žurnalistai daro!"

Ko Rusija siekia Art. Rytuose

Vašingtonas /AP/. Š.m. rugpjūtio 16 d. JAV įžymūs politikai, kariuomenės, karo laivyno ir aviacijos atstovai susirinko Vašingtone, Baltuosiuose Rūmuose nepaprastam posėdžiui. Spaudai pranešta, kas buvo svarstoma. Diplomatai spėlioja, kad buvo sprendžiama įtempta Artimųjų Rytų padėtis. Posėdyje dalyvavo Trumanas, užsienių reikalų vice ministras Acheson, karo laivyno ministras Forrestal, admirolas Nimitz ir jo padėjėjas, vice admirolas Sherman, karo aviacijos viršininkas generolas Spaatz, generolas Hardy ir Karo ministerijos karo planų ir operacijų viršininkas generolas Norstad. Diplomatiniai stebėtojai mano, kad didžiausią užsienio politikos galvosūkių dabar sudaro Dardanelių problema. Šiuo klausimu, kaip taria, yra susidariusios dvi pažiūros. Pagal pirmąją, manoma, kad Rusija sutiks derėtis po ilgų ir aštrių ginčų priartinti priimtinam Turkijos, Anglijos ir JAV kompromisui. Antrosios pažiūros šalininkai sako, kad Rusija rimtai šiuo metu norinti pasiekti kokios nors fizinės Dardanelių kontrolės ir, labai galimas daktas, kad rusai nevens pasidominti karinės jėgos ne tik tai perimti Juodosios Jūros sasiauriams, bet ir Turkijai įtraukti į sovietų interesų sferą.

Byrnes kalbėjosi su Jugoslavijos atstovu

Paryžius /AP/. Vakar Byrnes turėjo atvirą pasikalbėjimą su Jugoslavijos vice premjeru Kardelj. Pasikalbėjimas apėmė Jugoslavijos padėtį visais atžvilgiais. Byrnes išsteigė iš Paryžiaus oficialiai pareiškė: „Byrnes kalbėjosi apie padėtį Jugoslavijoje. Šiuo metu jis nieko daugiau negali pareikšti.“

Mac Narney pareiškimas

Berlynas /AP/. Generolas Mac Narney šiandien viešai papeikė vyr. UNRRcs direktorių La Guardia ir apibūdino jo priekaištus armijai kaip neturintį pagrindo. La Guardia kaltina ginkluotąsias pajėgas, kad jos smarkiai nusistačiusios prieš UNRRcs humanistinius ir repatrija-

cinius tikslus. Mac Narney pabrėžė, kad amerikiečių okupacinė zona Vokietijoje esanti prieglobs-tis žydams ir persekiojamiems išviotovintiems asmenims. Mac Narney patvirtino spaudos atstovams, kad prieš 30 dienų amerikiečių kontržvalgyba sučiupo rusų, UNRRcs tarnautoją, kuri buvo NKVD agentė. Ji šiandien perduota rusams. Mac Narney sako, kad La Guardia pakartotinai kritikuoja armiją dėl jos išviotovintų asmenų traktavimo.

La Guardia matyti laisvai interprotavo laikraščių pranešimus, radijo žinias ir savo atsilankyme išviotovintų asmenų stovyklose. Todėl laikė tinkamu dalyku apkaltinti kariuomenę.

Aš noriu įrodyti, kad šie kaltinimai yra visai be pagrindo. Jis sako, kad kaltinimai, jog UNRRcs esanti NKVD agentų priedanga, yra labai perdėti. Mes labai mažą radome bet kokių NKVD agentų.

Mac Narney sako: La Guardia nenori, kad kariuomenė iš UNRRcs perimtų išviotovintų asmenų globą bei repatriaciją. Tai yra visiškai be pagrindo ir neteisinga, sako Mac Narney. La Guardia taip toli nuėjo su savo priekaištais, kad pradėjo šaipytis iš mūsų vyriausybės pastangų suteikti 60-90 dienų aprūpinimą tiems lenkų D.P., kurie grįžta į tėvynę. Į tai atsakydamas Mac Narney pareiškė, kad okupacinė kariuomenė laikė reikalinga šia programą atidėti, nes karo ministras tai įsakė dėl maisto trūkumo.

Trumpos žinios

- Nankinas. Kinijos komunistai Charbine sudarė nepriklausoma Mandžurijos vyriausybę.

- Atėnai. Jugoslavija staiga atšaukė savo pasiuntinį Atėnuose.

- Londonas. Per artimiausias 8 dienas Leon Degrolle iš Ispanijos bus grąžintas į Belgiją.

- Londonas. D. Britanijos vyriausybė įteikė nota Rusijai Dardanelių klausimu. Šios notes turinys osas panašus į JAV tuo pačiu reikalu įteiktos notes turinį.

- Frankfurtas. JAV okupacinė policija steigia nuvadės visuose miestuose. Rusų pasienį griežtai saugos motorizuoti daliniai.

- Vašingtonas. Steigiama organizacija Graikijai padėti. Šios organizacijos pirmininku išrinkta Eleanor Rooseveltienė.